

โครงการ เพื่อนคู่คิด คนเลี้ยงแพะ

ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ภาคใต้ตอนบน

หลักการและเหตุผล

แพะเป็นสัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญในพื้นที่ภาคใต้ เนื่องจากราคาค่อนข้างดี เป็นที่ต้องการบริโภคทั้งในตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ ทำให้มีเกษตรกรสนใจเลี้ยงแพะเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากและพบปัญหาด้านสุขภาพแพะอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะแพะที่อยู่ในภาวะอ่อนแอ เช่น ลูกแพะ แพะตั้งท้อง แม่แพะหลังคลอด หรือแพะที่ติดพยาธิ เป็นต้น มักพบปัญหาล้มนอน ลูกไม่ขึ้น ไม่ตอบสนองต่อการรักษา และเมื่อส่งตรวจชันสูตรโรคพบว่าสัตว์ไม่ได้เป็นโรคติดเชื้อ แต่เกิดจากปัญหาการจัดการและความไม่สมดุลของอาหารและแร่ธาตุ เมื่อเกษตรกรไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้จึงนำสัตว์มาส่งตรวจและฝากทำการรักษาไว้ที่ศวพ.ภาคใต้ตอนบนอยู่บ่อยครั้ง กลุ่มระบาดวิทยาและสารสนเทศและผู้อำนวยการได้ให้การรักษาและดูแลประคับประคองอาการจนแพะป่วยดีขึ้น และสามารถส่งคืนเกษตรกรได้หลายราย จากการรวบรวมข้อมูลการรักษาและการค้นหาสาเหตุการป่วยของแพะที่ผ่านมา พบว่าแม่แพะจะแสดงอาการป่วยที่คล้ายคลึงกันแต่สาเหตุการเกิดโรคอาจแตกต่างกัน แพะแต่ละรายมีความซับซ้อนในการดูแลรักษาแตกต่างกันไป เจ้าหน้าที่ของศวพ. ภาคใต้ตอนบนได้พัฒนาองค์ความรู้เรื่องสุขภาพแพะเพิ่มขึ้นโดยรวบรวมแนวทางการรักษาแพะที่ป่วยจากสาเหตุการติดเชื้อและภาวะอาหารไม่สมดุล และเผยแพร่องค์ความรู้ที่ใช้ในการรักษาในรูปแบบเอกสารและวีดิทัศน์ สามารถเข้าถึงองค์ความรู้เหล่านี้ได้ง่ายขึ้นเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาสุขภาพแพะในฟาร์ม โดยสรุป ประเด็นเนื้อหาของโครงการ มีดังนี้

- เรียนรู้ปัญหาสุขภาพแพะในพื้นที่
- เรียนรู้การทดสอบ การรักษาและแนวทางการป้องกันโรคแพะที่เกิดในพื้นที่
- เรียนรู้เรื่องการผลิตสื่อ เผยแพร่ การสื่อสารเรื่องการรักษาโรคและป้องกันปัญหาสุขภาพแพะ

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เจ้าหน้าที่ของศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ภาคใต้ตอนบนได้เรียนรู้และทราบปัญหาสุขภาพแพะที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่ แนวทางการรักษาและการป้องกัน และสามารถเสนอแนะแนวทางการจัดการสุขภาพแพะที่เหมาะสมแก่เกษตรกร
2. ผลิตสื่อเรื่องแนวทางการจัดการสุขภาพแพะจากปัญหาที่พบในพื้นที่ให้เจ้าหน้าที่ปศุสัตว์และเกษตรกรสามารถเข้าถึงความรู้ที่จำเป็น เข้าใจง่าย ใช้งานได้จริง ได้จากหลายช่องทาง มีความรู้และแก้ปัญหาได้เองทันเวลา

ระยะเวลาดำเนินการ

ต.ค. 2562- ก.ย. 2563

เทคนิควิธีการที่ใช้

on the job training

วิทยากร

เรียนรู้ด้วยตนเอง และเรียนรู้ร่วมกัน

จำนวนผู้เข้าร่วม	เจ้าหน้าที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ภาคใต้ตอนบน รวม	21	คน
1. นายสัตวแพทย์	7	คน	
2. นักวิทยาศาสตร์การแพทย์	4	คน	
3. พนักงานราชการและพนักงานจ้างเหมา	5	คน	
4. นายช่างเทคนิค	2	คน	
5. พนักงานขับรถยนต์	3	คน	

วิธีการ

- เมื่อมีแพะป่วยเข้ารับการรักษาและชันสูตรโรค รวบรวมผลการชันสูตรโรคจากแผนกต่างๆเพื่อมาวิเคราะห์หาสาเหตุการป่วย หากยังไม่ทราบสาเหตุที่แน่ชัด ค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งอื่น เช่น อินเทอร์เน็ต textbook สอบถามจากผู้รู้ ผู้มีประสบการณ์ เป็นต้น
- บันทึกรายละเอียดอาการเจ็บป่วย การรักษาทางยา และการประคับประคองอาการอื่นๆ เช่น พลิกตัว การยกตัวให้เดิน การป้อนผงฟูเพื่อลดอาการท้องอืด เป็นต้น
- รวบรวมข้อมูล รูปภาพและวิดีโอเพื่อจัดทำสื่อการสอนเรื่องการรักษาโรคต่างๆในแพะ ในรูปแบบเอกสารและวีดิทัศน์เพื่อเผยแพร่ในเว็บไซต์ เฟซบุ๊ก และจดหมายข่าวของศวพ.ภาคใต้ตอนบน ไลน์กลุ่มศูนย์ได้เพื่อนปศุสัตว์

การประเมินผลการเรียนรู้

1. สามารถรักษา เสนอแนะแนวทางการป้องกันความสูญเสียในฟาร์มแพะที่เข้าร่วมโครงการ
2. เจ้าหน้าที่มีความรู้เพิ่มขึ้นสามารถนำไปสู่การเผยแพร่ได้
3. เอกสารความรู้ คลิปวิดีโอเผยแพร่ความรู้

การติดตามการนำไปใช้ประโยชน์

จำนวนผู้ได้รับความรู้ที่เผยแพร่จากโครงการเพื่อนคู่คิดคนเลี้ยงแพะผ่านช่องทางต่างๆ ได้แก่

1. บนเว็บไซต์ แอปพลิเคชัน
2. การอบรม การประชุม